

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2015/16:35

Fredagen den 18 mars

§ 1 Inför möte med EU:s stats- och regeringschefer

Statssekreterare Hans Dahlgren

Information under pågående möte mellan EU:s stats- och regeringschefer och Turkiet den 18 mars 2016

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Hans Dahlgren välkommen per telefon från Bryssel. Du kan börja informera nämnden.

Anf. 2 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag ska försöka lämna information om vad som har hänt hittills under toppmötet sedan i går eftermiddag. Statsministern är själv just nu på väg till ett lunchmöte som ska börja klockan halv två med de övriga EU-ländernas regeringschefer och med premiärminister Davutoğlu från Turkiet.

Under gårdagen, på eftermiddagen, diskuterades de ekonomiska frågorna och energifrågorna. Den diskussionen är avslutad. Slutsatserna är färdiga och även offentliggjorda.

Under middagen i går diskuterade EU-ledarna innehållet i den överenskommelse med Turkiet som är huvudfrågan för mötet. Den diskussionen baserades på den text som lades fram i onsdags den 16 mars.

Diskussionen grundade sig alltså på den text som var utdelad i onsdags och som EU-nämnden också fick tillgång till då och som var föremål för samråd i torsdags morse.

I den diskussion som fördes i går kväll tycks det nu finnas enighet bland EU-ledarna om att göra några justeringar i inriktningen. De ska jag gärna redovisa här i ett antal punkter.

I den första punkten fanns ett fördömande av bombattacken som ägde rum i Ankara i söndags. Där har språket stärkts något.

Sedan är det en viktig del i början av dokumentet där det görs ett förtydligande av att de asylansökningar som görs av migranter som anländer till Grekland ska processas individuellt. Det är ett ord som var viktigt att få med.

Det har också lagts till att även UNHCR, FN:s flyktingkommissarie, ska vara med när Turkiet och Grekland tillsammans med andra EU-institutioner vidtar de åtgärder som behövs för att arrangemanget ska fungera.

Nästa punkt är ett förtydligande av att de kostnader som EU ska bära för projektet ska gälla både återvändande till Turkiet och vidaretransport till source countries.

Sedan var det nästa punkt. Ni kanske minns att det fanns en mening om att Grekland ska säkra att de migranter som nu finns på de grekiska öarna ska föras över till mottagningssentrum på fastlandet. Den meningen har strukits. Jag förstår att det är av hänsyn till att Grekland inte vill ha en så tydlig fingervisning om vad de ska göra, men det är detta som är meningen ska hända.

Den sjätte punkten som jag vill berätta om gäller vidarebosättning av syriska flyktingar från Turkiet till olika EU-länder. Det specificeras nu att man ska ta hänsyn i urvalet; det som kallas FN:s vulnerability criteria – sårbarhetskriterium.

Sedan är det den omdiskuterade visumdelen, alltså frågan om upphävande av visumkravet per den 30 juni. Det läggs till en skärpning där man säger att det förutsätter att samtliga benchmarks har tillgodosetts.

Sedan är det frågan om pengarna till Turkiet. Det talas om [ohörbart] till institutioner för att hjälpa flyktingar i Turkiet. Det talas fortfarande om ett tak på 3 miljarder euro fram till slutet av 2018, men det är under förutsättning att vissa åtgärderna som är nämnda i texten verkligen genomförs.

Det är den inriktning som EU-ledarna har, och vi bedömer att den ligger väl inom det mandat som statsministern fick av EU-nämnden i går. Men detta är alltså EU-ledarnas inriktning, och nu gäller det att komma överens med Turkiet om hur överenskommelsen ska se ut.

Donald Tusk fick i går kväll när mötet avslutades ett mandat att förhandla för EU-ledarnas räkning med Turkiet utifrån den inriktning som jag har nämnt. Nu under hela förmiddagen har Tusk suttit tillsammans med Juncker och med den holländske premiärministern Rutte i över-

läggningar. Vi vet faktiskt inte någonting om vad det har lett till. Det finns inga läckor som vi har kunnat spåra i det fallet.

Nu är det tänkt att ett lunchmöte ska starta klockan halv två med alla 28 EU-ledarna och Davutoğlu med inriktning att nå en överenskommelse före dagens slut. Nu hör jag att premiärministern inte kommer till lunchen utan det blir en övning mellan de 28. Då kommer förstås Tusk att avrapportera samtalen under förmiddagen med Davutoğlu.

Anf. 3 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag börjar där statssekreteraren slutade. Om premiärministern inte kommer att delta vid lunchen, betyder det att förhandlingarna strandat? Eller vad innebär det?

Jag har några frågor om vad som har sagts om infrastrukturförstärkningarna för Greklands mottagningssystem. Har det förts någon diskussion om vad som för Sveriges del behöver förstärkas när det gäller resurser, personal och material?

Sedan har jag en fråga om människosmuggling. Har det kommit upp en diskussion om skärpta minimistraff? Har diskussionen lyfts upp från Sveriges sida?

Kan Hans Dahlgren vidare nämna något om diskussionen om omfördelningen? Är det klart att den kommer att påverka Sverige i den delen att Sverige inte kommer att bli föremål för den avlastning som vi har begärt för det stora trycket i Sveriges mottagningssystem?

Anf. 4 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag skulle vilja ha svar på frågan om visumkravet. Det sägs att samtliga benchmarks har tillgodosetts. Kan man få någon mer klarhet i vad det innebär i praktiken? Vad är det för benchmarks som ska tillgodoses?

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Jag har själv inga frågor.

Jag noterar dock tacksamt att två av sakerna om individuell prövning tydliggörs och att UNHCR får en aktiv roll. Det är precis vad jag krävde tidigare i processen. Jag är mycket nöjd.

Anf. 6 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Tack för redovisningen!

2015/16:35

18 mars

Har det redovisats något om att detta står i överensstämmelse med internationell rätt och internationella avtal och konventioner?

Anf. 7 JENS HOLM (V):

Tack för informationen! Jag vill också understryka Eskil Erlandssons fråga om internationell rätt.

Det är viktigt att vi får de nya slutsatserna utskickade till oss. Jag tycker mig höra en del stora förändringar. Jag skulle vilja att vi får förhandlingsmandatet till Tusk utskickat. Det har varit mycket osäkerhet huruvida det har skett förändringar och huruvida det har funnits något formellt skriftligt formulerat mandat till Tusk över huvud taget. Nu hör vi att det finns. Då måste nämndens ledamöter självklart få tillgång till det. Annars kvarstår våra ståndpunkter som vi redovisade i EU-nämnden i går.

Anf. 8 FREDRIK MALM (L):

Det blev rörigt när folk kopplade in sig sent i mötet. Skulle Hans Dahlgren kunna upprepa punkten 5? Jag uppfattade inte den i presentationen.

Anf. 9 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr ordförande! Jag instämmer med ordföranden. Det har blivit många förbättringar och förtydliganden i texten. Jag förutsätter att den tidigare meningen där det står att migranter som ska återsändas till Turkiet ska vara protected in accordance with international standards finns kvar.

Jag hade också en fråga om grekiska migranter, den femte punkten som jag inte heller riktigt hörde. Jag hörde inte heller riktigt vad som skulle ändras i texten om bombattackerna.

Anf. 10 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag börjar med Ulrika Karlssons fråga om förhandlingen har strandat. Det är inte min bedömning. Jag tycker att det är helt naturligt att efter de samtal som har varit under förmiddagen mellan EU:s företrädare Tusk, Juncker och Rutte med premiärministern från Turkiet ha en återrapportering till de övriga 27 stats- och regeringscheferna och senare under eftermiddagen ha ett gemensamt möte med Davutoğlu när man vet vad man kan komma överens om.

Någon speciell diskussion om Sveriges eller andra enskilda nationers bidrag till infrastrukturen i systemet har inte

förts. Däremot är det alldeles tydligt att det behövs bistånd från alla EU:s medlemsstater för att Grekland ska klara processen på det sätt som är tänkt inom mycket kort tid. Sverige är förstås berett att bidra med vad vi kan göra där.

Minimistraff har inte diskuterats ännu under mötet. När det gäller omfördelningen har Sverige fortfarande ett önskemål om att få ta del av den kvot på 54 000 som ursprungligen var avsatt för Ungern. Nu talas det om att en del av den kvoten skulle kunna användas för den här omfördelningen från Turkiet till EU. Det gör det naturligtvis svårare att få genomslag för det kravet, men jag vill betona att det är ingenting som Sverige har blivit utlovad tidigare, inte heller att kommissionen ens har föreslagit det. Men Sverige har ett önskemål, och det önskemålet står naturligtvis kvar.

Sedan vänder jag mig till Sverigedemokraterna. När det gäller skärpningen i inriktningen för visumfrågan finns det ett stort antal benchmarks – 72. Alla ska vara uppfyllda enligt den text som man nu utgår från i diskussionerna med Turkiet.

När det gäller Eskil Erlandssons fråga om detta är i överensstämmelse med internationell rätt, och även Jens Holm och Désirée Pethrus, vill jag säga att det är en viktig mening som inte har ändrats i diskussionerna mellan de 28 EU-ledarna och som säger att man välkomnar Turkiets åtagande att migranter som återsänds till Turkiet will be protected in accordance with the relevant international standards and respecting the principle of non-refoulement. Det är en viktig princip som Sverige står för och som alla 28 ledare nu menar ska vara en utgångspunkt i diskussionen med Turkiet.

Till Jens Holm vill jag säga att vi inte kommer att skicka in några mellantexter härifrån. Det finns olika förhandlingsdokument på bordet. Det finns inte något skriftligt mandat till Donald Tusk från EU:s stats- och regeringschefer, men det finns naturligtvis olika papper där det har skrivits olika saker. Vi kommer inte att förmedla några sådana utkast eller dokument under resans gång, utan vi återkommer när överenskommelsen är klar och ger en redovisning vid det tillfället.

Till Fredrik Malm vill jag säga att punkt 5 handlade om att det i det ursprungliga pappret fanns en mening som sa att Grekland ska säkra att de migranter som nu finns på de

grekiska öarna ska föras över till mottagningscentrum på fastlandet. Den meningen är nu inte längre med, och det tror jag beror på att Grekland självt inte vill ha den pekningen i dokumentet.

Därmed tror jag att jag har besvarat de frågor som var ställda.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

När det gäller det sistnämnda: Är Grekland fortfarande med på att det ska genomföras – vill de bara inte att vi ska peka ut det här, eller hur var tanken?

Anf. 12 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Det är precis så jag har uppfattat det, ja.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för detta. Vi räknar med att regeringen återkommer om det sker någon signifikant ändring efter samråd med Turkiet. Kan Dahlgren redogöra lite för vad vi kan tänka oss för tidsplaner?

Anf. 14 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Det är svårt att vara säker på hur eftermiddagen, kvällen och natten kommer att utveckla sig. Vi utgår ifrån att det ska gå relativt raskt att ha en kontakt med Turkiet direkt mellan ledarna, men det beror på vad som händer vid lunchsamtalet. Precis kl. 14.00 kommer lunchen mellan de 28 att starta, och det är där återrapporteringen från förmiddagens diskussioner med Turkiet kommer att lämnas. Innan vi vet något om innehållet i återrapporteringen är det svårt att ge några prognoser.

Anf. 15 JENS HOLM (V):

Ordförande! Får jag tillfälle att ställa en fråga till som har kommit upp?

På presskonferensen i går natt talade statsminister Stefan Löfven om att Sverige är villigt att sända flygplan och även poliser, som jag har förstått det. Jag undrar särskilt: Vad ska dessa poliser göra?

Anf. 16 Statssekreterare HANS DAHLGREN:

Jag tror att statsministerns inriktning var att han inte ville utesluta något men att det inte var någon specifik begäran

som hade kommit och att det därför inte fanns något specifikt ställningstagande från svensk sida men att vi naturligtvis ska pröva de förfrågningar som kommer.

2015/16:35

18 mars

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statssekreteraren för informationen. Alla får nog räkna med att det kan komma kallelser igen i dag, så var snälla och ha beredskap och titta till telefonerna regelbundet! Det kan bli relativt korta varsel. Vi avslutar mötet och har en fortsatt beredskap.

Anf. 18 JOHNNY SKALIN (SD):

Ordförande! Jag har en fråga: Är den information som har delgivits nämnden i dag offentlig i sin helhet?

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Nej. Det är slutet möte nu. Tack för att du frågade!

Innehållsförteckning

§ 1	Inför möte med EU:s stats- och regeringschefer	1
Anf. 1	ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2	Statssekreterare HANS DAHLGREN	1
Anf. 3	ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M).....	2
Anf. 4	JOHNNY SKALIN (SD)	3
Anf. 5	ORDFÖRANDEN	3
Anf. 6	ESKIL ERLANDSSON (C)	3
Anf. 7	JENS HOLM (V)	3
Anf. 8	FREDRIK MALM (L)	3
Anf. 9	DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	3
Anf. 10	Statssekreterare HANS DAHLGREN	3
Anf. 11	ORDFÖRANDEN	4
Anf. 12	Statssekreterare HANS DAHLGREN	4
Anf. 13	ORDFÖRANDEN	5
Anf. 14	Statssekreterare HANS DAHLGREN	5
Anf. 15	JENS HOLM (V)	5
Anf. 16	Statssekreterare HANS DAHLGREN	5
Anf. 17	ORDFÖRANDEN	5
Anf. 18	JOHNNY SKALIN (SD)	5
Anf. 19	ORDFÖRANDEN	5